Naaktslakken verzameld in 1951 in het département du Haut Rhin, Frankrijk

door

A. C. VAN BRUGGEN

(Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, Leiden)

Deze aantekeningen hebben betrekking op het materiaal van de families Arionidae en Limacidae, verzameld in 1951 tijdens de botanische excursie van het Rijksherbarium te Leiden naar het département du Haut Rhin. Over de schelpdragende mollusken van deze excursie verscheen in 1953 een rapport (VAN BRUGGEN, 1953).

Het hier besproken materiaal bevindt zich in het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden (verzameld door J. VAN DEN ASSEM) ingeschreven onder Reg. no. 989, en in de collectie van de auteur. Alle dieren, op twee na, zijn gedetermineerd op anatomische kenmerken door Dr C. O. VAN REGTEREN ALTENA; hiervoor en voor het welwillend verstrekken van de gegevens ben ik hem ten zeerste dankbaar.

De overvloedige regen tijdens genoemde excursie maakte het mogelijk naaktslakken in grote hoeveelheden te verzamelen. In het geheel werden negen soorten bijeen gebracht. Verreweg de algemeenste soort bleek *Limax cinereoniger* Wolf te zijn, terwijl *Lehmannia marginata* (Müll.) ook bijna overal aangetroffen werd.

De in onderstaand lijstje gebruikte afkortingen zijn de volgende: RMNH = Rijksmuseum van Natuurlijke Historie; CA = Collectie van de auteur.

Fam. Arionidae

Arion (Arion) rufus (L.), Mittlach, oever van de Giesenbachrunz; dal van de Wormsa, Mittlach, 700 m, RMNH. Een exemplaar dat wellicht ook tot deze soort behoort werd verzameld op de Giesenbach, N. O. helling langs de Giesenbachrunz, 875 m, CA, Reg. no. 2386.

Arion (Arion) subfuscus (Drap.), Metzeral; Mittlach, oever van de Giesenbachrunz; Mittlach, dal van de Wormsa, 700 m; Rotenbachkopf, Oosthelling, 1100 m, RMNH.

Arion (Arion) hortensis Fér., Rotenbachkopf, Oosthelling, 1100 m, RMNH.

Arion (Arion) circumscriptus Johnst., Mittlach, Giesenbachrunz, RMNH.

Fam. Limacidae

Milax (Milax) rusticus (Millet), syn. *Milax (Tandonia) marginatus* Drap. var. *rusticus* Millet (zie GERMAIN, 1930 p. 110), Rouffach,

Strangenberg, op muurtje bij moerasje, 380 m, CA, Reg. no. 1456, det. A. C. VAN BRUGGEN. Voor bijzonderheden over deze soort zie men VAN REGTEREN ALTENA, 1951. Dit dier werd verzameld kruipend op een beschaduwd en vochtig muurtje bij zonnig en heet weer. Deze soort heeft blijkbaar sterke behoefte aan grote vochtigheid en hogere temperaturen.

Limax (Limax) cinereoniger Wolf, Mittlach, zeer vochtige helling in Bois de Giesenbach; Mittlach, oever van de Giesenbachrunz, 750 m; Mittlach, dal van de Wormsa, 700 m; Mittlach, Oosthelling van de Rotenbachkopf, RMNH; Wormsadal, voetpad naar de Hohneck (sentier de la Wormsa), 800 m, CA, Reg. no. 1616, det. A. C. VAN BRUGGEN. Deze grote limacide is in het Munsterdal zeer algemeen en vertoont hier in de regel een egaal donker zwartgrijze kleur.

Limax (Limax) maximus L., Mittlach, RMNH; Mittlach dorp, 650 m, CA, Reg. no. 1858; Rouffach, Strangenberg, 380 m, CA, Reg. no. 1859. Het exemplaar uit het dorp Mittlach, dat ik dank aan de heren J. B. BOUTELJE en J. K. DONKER, is merkwaardig wat zijn kleur betreft: grondkleur licht bruinrose, over de gehele lengte sterk bezet met in de regel betrekkelijk kleine zwarte vlekken.

Lehmannia (Lehmannia) marginata (Müll.), syn. *Limax arborum* Bouch. Chant., Mittlach, oever van de Giesenbachrunz, 750 m; Mittlach, dal van de Wormsa, 700 m, RMNH; Giesenbach, N. O. helling langs de Giesenbachrunz, 875 m, CA, Reg. no. 2122; Mittlach, Forêt de Munster, 700 m, CA, Reg. no. 2123; Altenhof bij Metzeral, 450 m, CA, Reg. no. 2124.

Agriolimax [1]) *reticulatus* (Müll.), Sulzbach op de Stauffen, 500-700 m, RMNH; Giesenbach, N. O. helling langs de Giesenbachrunz, 875 m, CA, Reg. no. 2384.

Agriolimax spec., Mittlach, zeer vochtige helling in Bois de Giesenbach, RMNH.

LITERATUUR

(zie ook bij VAN BRUGGEN, 1953)

ALTENA, C. O. VAN REGTEREN, 1951. Milax rusticus (Millet), een nieuwe naakte slak voor de Nederlandse fauna, met opmerkingen over zijn anatomie, levenswijze en verspreiding. Mededel. Comm. Wetensch. Onderz. St Pietersberg, no. 14. Natuurh. Maandbl. 40e Jrg., no. 3.

BRUGGEN, A. C. VAN, 1953. Overzicht van de schelpdragende mollusken verzameld in 1951 tijdens de botanische excursie van het Rijks-

1) Verscheidene auteurs geven de voorkeur aan *Deroceras* Rafinesque, 1820; ik heb in deze THIELE's handboek gevolgd.

herbarium in Frankrijk, département du Haut Rhin. Basteria vol. 17, no. 1-2.
HESSE, P., 1926. Die Nacktschnecken der palaearktischen Region. Abh. Arch. f. Moll. Bd 2, Heft 1.

RÉSUMÉ

Cette publication contient la liste des limaces trouvées pendant une excursion au département du Haut Rhin en France (cf. VAN BRUGGEN, 1953).